

Kazatel: Josef Hurta, kázání Petr Kulík

Čtení: Jk 4, 11 – 17

Text: L 13, 1 – 9 *Právě tehdy ke němu přišli někteří se zprávou o Galilejcích, jejichž krev smísil Pilát s krví jejich obětí. On jim na to řekl: "Myslíte, že tito Galilejci byli větší hříšníci než ti ostatní, že to museli vytrpět?" Ne, pravím vám, ale nebudete-li činit pokání, všichni podobně zahynete. Nebo si myslíte, že těch osmnáct, na které spadla věž v Siloe a zabila je, byli větší viníci než ostatní obyvatelé Jeruzaléma? Ne, pravím vám, ale nebudete-li činit pokání, všichni právě tak zahynete." Potom jim pověděl toto podobenství: "Jeden člověk měl na své vinici fíkovník; přišel si pro jeho ovoce, ale nic na něm nenalezl. Řekl vinaři: 'Hle, už po tři léta přicházím pro ovoce z tohoto fíkovníku a nic nenalézám. Vytni jej! Proč má kazít i tu zem?' On mu odpověděl: 'Pane, ponech ho ještě tento rok, až jej okopám a pohnojím. Snad příště ponese ovoce; jestliže ne, dáš jej porazit.'"*

Odkud se bere ve světě zlo? Je zlo výsledkem naší svobody, kterou my lidé neumíme vždycky správně užívat? Může za zlo ve světě člověk? Nebo má zlo svou vlastní podstatu a na lidech nezávislou existenci? Je to ďábel, který nám lidem ubližuje? Anebo naopak zlo ve světě vůbec neexistuje, jen my lidé některé události vnímáme jako zlé a nazýváme zlými? A co Bůh? Sesílá Bůh zlo do našeho světa? Nebo mírněji řečeno: Dopouští zlo tím, že mu často aktivně nebrání? To jsou těžké otázky, které se někdy vynoří při četbě tohoto biblického oddílu, nebo ještě spíše při sledování televizních zpráv. A drtivě na nás doléhají tehdy, když se my sami setkáme se zlem „tváří v tvář“.

Ale možná, že ten dnešní biblický oddíl mluví o něčem úplně jiném. Možná, že ti lidé, kteří přišli za Ježíšem, si takové otázky nekladli. Vždyť, všimněte si, oni se Ježíše na nic neptají. Přicházejí za ním a vyprávějí mu o jisté skupině Galilejců, které Pilát nechal zmasakrovat. Pilát nebyl žádný lidumil, to se obecně ví. Na lidských životech mu záleželo pramálo. To, že nějaká skupina Galilejců přichází obětovat do jeruzalémského chrámu vnímal možná jako provokaci proti římské nadvládě. Možná byl příliš podezřívavý a bál se eskalace nepokojů. A tak římscí vojáci na jeho rozkaz ty obětníky pobili. K takovým událostem v té době docházelo poměrně často.

Ty, kteří o tom donesli zprávu Ježíšovi možná vůbec nezajímá, odkud se ve světě bere zlo. Oni neřeší, kdo za celou tu katastrofu může, kdo to vlastně způsobil. Byl to snad Pilát? Nebo ti vojáci? Nebo náhoda: Tedy že Galilejci byli ve špatný čas na špatném místě? Nebo Satan? Nebo snad Bůh? Ano, podle jejich tehdejšího mínění to bylo jasné. Za tím vším stojí Hospodin sám. Pán Bůh to tak chtěl a ke svým záměrům si použil Piláta a jeho vojáky. Domnívají se tedy ti lidé, že za veškeré zlo ve světě je odpovědný Hospodin? No, oni by asi nám řekli: Proč mluvíte o zlu? Nás nezajímá zlo. Nám jde o spravedlnost. A spravedlivý Bůh vykonal skrze Piláta a jeho vojáky spravedlivý skutek, spravedlivý trest.

A ještě jedna věc je tam zajímavá: Celé toto uvažování se týká druhých lidí. Ne těch, kteří tu zprávu přinesli jako senzaci. A zdá se, že v té věci mají jasno. Galilejci byli hříšníci. Proto je Pilát z Božího spravedlivého dopuštění, či snad na přímý Hospodinův rozkaz nechal pobít. Bůh je potrestal za jejich hřích. Tečka. A těm, kteří o tom Ježíšovi referovali z toho logicky plyne, že oni tak hříšní nejsou, protože je nic takového nepostihlo. Prostě si o sobě myslí, že jsou lepší než ti Galilejci, jejichž krev smísil Pilát s krví jejich chrámových obětí. A zřejmě to je ten největší důvod, proč o tom Ježíšovi vyprávějí. Chtějí se ujistit, že je samotné ta katastrofa nepostihla právě proto, že oni jsou dobří lidé. Že vůči Bohu a vůči lidem nemají žádné dluhy. Bůh je, na rozdíl od těch hříšníků, nepotrestal. Oni jsou zbožnější, spravedlivější, milejší, pracovitější, moudřejší a laskavější. Tedy žádná filozofická otázka odkud zlo, nýbrž kdo je větší hříšník. S tím oni přicházejí za Ježíšem.

To je ta nevyčtená otázka, na kterou Ježíš odpovídá: On jim na to řekl: „Myslíte, že tito Galilejci byli větší hříšníci než ti ostatní, že to museli vytrpět? Ne, pravím vám, ale nebudete-li činit pokání, všichni podobně zahynete.“ Je zřejmé, že Ježíš tyto judské novináře a sběratele senzací vede svou odpovědí k pokání. Čiňte pokání. Obrat'te se. Proměňte své smýšlení. Revidujte své postoje. Změňte svůj pohled na svět, na sebe, na druhé lidi a na Boha. Změňte svůj život.

V čem konkrétně se potřebovali změnit? V první řadě v tom, že si mysleli, že jsou lepší než druzí lidé. Že jsou zbožnější a hodnější, než ti padlí Galilejci. Takové uvažování je výrazem lidské namyšlenosti. To je projev pýchy. Proto i Bible tak často brojí proti lidské namyšlenosti a pýše. Protože s pýchou máme problémy všichni. Proto nás Písmo tak často vede k pokoře. Protože pokora je v našich životech nedostatkovým zbožím. A my křesťané musíme navíc zápasit s pyšnou vírou. S náboženskou pýchou. S tím vnitřním, často nevyzvořeným

a před druhými lidmi skrývaným postojem, že jsme lepší křesťané, věrnější, ano i pokornější než ostatní lidé. Také laskavější vůči druhým, oddanější Bohu, pracovitější, udřenější a upocenější na vinici Páně, než naši souvěrci. Nás přece musí mít Pán Bůh v oblibě... Laskavý Pán nám ovšem vcelku tvrdě odpovídá: Nebudete-li činit pokání z vaší pýchy a namyšlenosti, všichni podobně zahynete.

S tou náboženskou pýchou jde ruku v ruce další neduh, z kterého je třeba činit pokání. Je to necitlivost až bezcitnost vůči bližním. Na Galilejce, kteří přinášejí oběti Hospodinu, vpadnou římsí vojáci a povraždí je. A co udělají ti, kteří se o tom masakru dozvědí? Vezmou aspoň svíčky a zapálí je na tom pietním místě? Nebo se domáhají vysvětlení celé situace? Stěžují si na Piláta, aby si toto v jejich zemi vůči ubohým poutníkům nedovoloval? Navštíví rodiny těch zavražděných? Modlí se společně v chrámu za ty postižené? Uspořádají charitativní sbírku? Ne! Oni přicházejí za Ježíšem proto, aby se ujistili, že jsou lepší než ti pobití Galilejci. A tím ukazují svou necitlivost vůči problémům tohoto světa. Bezcitnost vůči lidem, kteří trpí a pláčou, trápí se a nařkají. Těmto superhrdinům víry chybí to nejdůležitější: Láska. Soucit. Milosrdenství. Solidarita. Proto musí slyšet z Ježíšových úst to příkré napomenutí: Nebudete-li činit pokání z vaší bezcitnosti vůči druhým lidem, všichni podobně zahynete.

A je tu ještě jedna závažná skutečnost, od které by se ti lidé měli odvrátit. Oni se projevují jako modláři. Modlár je ten, který místo živého a svatého Boha uctívá boha svých vlastních představ. A přesně to dělali ti lidé, kteří přišli za Ježíšem. Oni místo v živého Boha věřili, promiňte mi to, v „nebeskou plácačku na mouchy“. Tak jak to děláme my. Bez slitování, švih, plesk — a je po mouše. Pána Boha ti Galilejci asi štváli, tak je prostě šmahem sprovodil ze světa. Ale tento úsudek je donebevolající modlárství, z kterého my lidé musíme činit pokání, pokud ho sdílíme.

V zájmu objektivity je však třeba říci, že Písmo někdy skutečně mluví o Božích trestech. Někdy Bůh trestá svůj lid s odůvodněním, že svůj lid miluje. Trestá ho proto, že chce své milované něčemu naučit, vrátit je zpět na cestu života. Jindy zase Bůh netrestá vůbec. Na to si žalmisté často stěžují, že podle nich Bůh nechává zlé lidi páchat zlo. A co náš dnešní text? Co vlastně Ježíš říká o Bohu? Nic. Roli Boha v této události Ježíš vůbec nekomentuje. V prvním případě má na svědomí krev těch Galilejců Pilát. A co se týče toho druhého případu: Ta věž v Siloe prostě spadla a zabila 18 lidí. Takové věci se na světě prostě stávají, že člověk dříve či později buď zahyne nebo umře. A nevyhne se tomu nikdo. I dobří lidé umírají. A věže padají třeba proto, že je lidé špatně postavili, nebo že stavitelé podcenili předpisy.

Ježíš samozřejmě mluví také o Bohu, ale úplně jinak než lidé. Když mluví Ježíš o Bohu, tak jej vykresluje jako ztělesněnou trpělivost. Např. v tom navazujícím podobenství o neplodném fíkovníku. Podle Ježíše je Bůh trpělivost sama. Pokud je soudcem, pak velice shovívavým a trpělivým, který vyčkává. Který čeká neskutečně dlouho na to, až my dospějeme k obrácení. On čeká, až rozpoznáme svou vlastní pýchu, až budeme litovat toho, že nejsme schopni dostatečně milovat druhé lidi. On čeká i na to, že o něm nebudeme vyprávět nepodložené smyšlenky. A chce se dočkat pokory, lásky a pravé víry. A tak nás — ty často neplodné fíkovníky — sám kultivuje a obhospodařuje. Místo aby nás vykopal a spálil, pomáhá nám, abychom překročili naše stíny a posunuli se dál. Podporuje nás v tom, abychom byli Kristu zase o něco podobnější. Aktivně nás vede, povzbuzuje a proměňuje svým svatým Duchem. To je úplně jiný obraz Boha, než jsou běžné lidové představy. V Ježíšově podání je Bůh laskavý Otec, který má s námi i s celým světem nesmírnou trpělivost. Jinak by tu na světě už dávno předávno nikdo z nás nebyl.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, tys nám ukázal Boha, který se obětuje za lidi, za věřící i nevěřící, za zlé i dobré, za živé i mrtvé. Sestoupil jsi až do našich pekel, abys vyhlásil odpuštění všem kajícím. Za to ti vzdáváme díky. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty, který máš soucit s lidmi slabými a trpícími, prosíme tě za všechny postižené zemetřesením v Turecku a Sýrii. Prosíme za ty, kteří při této katastrofě ztratili své blízké. Je těžké tyto lidi potěšit. Proto prosíme, kéž se jim dostane veškeré pomoci, kterou nyní zoufale potřebují. Prosíme, obměkči naše srdce, otevři naše dlaně, ať jsme připraveni pomoci všemi způsoby, které máme k dispozici, i když jsme od místa neštěstí vzdáleni. Kéž nikdo z nás není lhostejný k cizímu utrpení. Prosíme tě za lidi, kteří kvůli bolesti tohoto světa ztrácejí víru ve tvou lásku a naději v dobrý smysl života. Modlíme se za lidi, kteří neslouží druhým k životu, ale život ničí. Prosíme, zasáhni proti válečnému běsnění. Způsob, že lidé upustí od svých zлых záměrů a budou usilovat o pokoj mezi národy. Do tvých rukou klademe dny příští a spoléháme na tvou věrnost a na tvé milosrdenství. Amen.*